

Izloja vsakega 7., 15., 22. in 30. v mesecu. — Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Karla Marksa trg 2. — Naročnina znaša mesečno —.

LETO II.

Ljubljana, sreda 7. novembra 1923.

Štev. 41.

Pred šestimi leti.

7. XI. 1917.

Buržuazija in veleposestniki, pa tudi del demokratične inteligence ni nikdar hotel resnične odstranitve carizma. Upor širokih mas, bi jim mogel pokvariti dober kšefi, ki so ga imeli z »obrambo domovine«, februarjska revolucija pa je postavila parolo: miru in odpravo kapitalistične in veleposestniške nadvlade. Osem mesecev po februarjski revoluciji je preteklo, brez da bi buržuazija socialnim revolucionarjem in menjševikom ugodila in izpolnila najnavadnejše zahteve. Buržuazija je hotela še po februarjski revoluciji obdržati si nadvlado in vpeljati železno diktaturo generalov.

Na predvečer novemberske revolucije je bila Rusija na razpolju.

Prva pot je vodila k odpravi delavskih svetov. Z ognjem in mečem, s puškami in strojnimi zadušili vsak izraz nezadovoljstva mase delavcev in kmetov, skratka pobiti in pobesiti deset in desetisoče revolucionarnih boljševikov, ki so zahtevali sklenjenje miru in razlasitve veleposestev in tovarn. Tudi nekatere več ali manj »strokovne« socialiste, demokrate bi bilo potreba pozaprti, da bi v prvem času ne delali preglavice novi diktaturi. Na fronti vpeljati zopet železno disciplino in vpeljati prekri sod in smrtno kazen. Vprašanje miru in razlasitve zavleči do konstituante in poskrbeli, da bo večina buržuazna. (Kapital zna dobro delah večino.) V konstituenti bi se potem lahko govorilo o miru, o razlastitvi, na deželi in v mestih pa vladali bajoneli, biči in kozaške sablje, ki bodo ščitile nedotakljivost privatne lastnine.

Ta pot je bila pot buržuazije, katero je v avgustu 1917 zavzel znani general Kornilov. Ni mu sicer uspelo ali buržuazija ni vrgla puške v koruzo in se z vso resnostjo pripravljala da prevzame oblast in da udeleži svoj program.

Oslajala je pa še druga pot, ki je obstajala v tem, da se na en mah vrže koalicijska vlada demokratov, socialistov, menjševikov in soc. revolucionarjev, da se vrže vojaška klika in vsi, ki se upirajo revoluciji. Vpostavili je bilo treba vso oblast delavskim, kmet-

skim in vojaškim svetom in pozvali delavno ljudstvo na obrambo nove sovjetske vlade. Brez čakanja in oklevanja rezdelili kmetom zemljo, vpostavili v tovarnah delavsko kontrolo in ponudili vsem narodom in vladam mir. (Takrat se je Rusija nahajala še v vojnem stanju.)

To je bila pot delavnega ljudstva, pot delavnega razreda, pot delavcev, kmetov in vojakov. Boljševiki so vodili to delavno ljudstvo v boj proti kapitalizmu in veleposestnikom, katere so zastopali kadejeje (konstitualni demokralje).

Kadeji ali boljševiki? Reakcija ali revolucija? Naprej ali nazaj? Srednje polji ni bilo.

7. novembra 1917 je ruska boljševiška stranka, za katero je stal celokupen proletarski razred in večina vojaštva, izvršila napad na demokratično vlado in vzela oblast v svoje roke. V prvih dneh revolucije so boljševiki strgali vse verige suženjstva in izvršili največje gigantsko delo osvobodilne delavskega razreda. Oblast Sovjetov je dala svobodo vsem, dolga stoletja zaliranim narodom, razveljavila je vse tajne pogodbe med carom in drugimi državami, dala je kmetu zemljo, delavcem tovarne, vojakom pa je poslala s fronte domov in sklenila mir. Z železno meho je ruska novemberska revolucija pomela v kratkem času z blatom carskega kapitalizma in v ognju boja uničila vse ostanke suženjske preteklosti.

V štirih tednih je sovjetska vlada naredila za osvoboditev delavskega razreda lisočkrat več kot socialni revolucionarji, socialni demokralje in menjševiki v 8 mesecih svojega vladanja in več kot je storila buržuazija v desetih in stoletjih.

Dekret o delavski kontroli, to je bil šele prvi korak, sledili so dekreti o razlasitvi veleposestev, o nacionalizaciji industrijskih podjetij, vse to so bile že določbe za prehod od kapitalizma v socializem. Vodstvo je prevzela komunistična stranka; in to dejstvo govori, da se je 7. novembra 1917 pričel na svetu začetek konca kapitalizma.

ne pride. Rad bi znal, je li Hlebec na prostem? Bi se mu zahvalil za reklamo. Zakaj sem tu, to Ti lahko Miha ali Tone Podbevšek pove! Pisal sem Podbevšku, pa nisem do danes sprejel nobenega odgovora od njega, ne od Emila. Kje po Novem letu bi se začelo v stranki s prosvetnim delom. Glej, da kaj ženskih moči pridobite. V Trbovljah smo popolnoma brez njih — sicer pa tudi časa nismo imeli — da bi se organizacijsko poglobili. Le v višino, je bilo vse delo usmerjeno. Tu so trije iz Zagorja in čez 20 trboveljanov in Planinc je tudi tu. Ta si tudi misli. Pojdi k Mihetu, ki sem mu že tudi pisal in mi sporoči, kaj je zvedel in ga pozdravi.

Zdravo do svidenja Tvoj

Ante.

23. VIII. 1923.

Dragi Tone!

Ravnokar mi je povedal preiskovalni sodnik, da je Miha od gerentstva odstavljen. To si lahko misliš, kako je mene pogrelo in zabolelo. Po mojem je to le maščevanje Luke radi nezaupnice na kongresu, katero je gotovo dobil. Sedaj bo pa meni slaba predla. To že iz preiskave, ki se jo vodi proti meni in iz obnašanja preiskovalnega sodnika in drugih tukajšnjih ljudi spoznavam. Do danes sem še malce upanja imel, da se bo našel na en ali drug način, kak Irnek, s katerim se mene polegne ven, posebno, ko sem včeraj dobil od T. Podbevška kartico v kateri mi sporoča, da moram biti v teku par dni izpuščen. Od tega časa je pa že pet dni, kar sem pa tu, je pa že 21 dni in ne vidim nobene rešitve. Stopi v Trbovlje in reci Mihetu, da sem pisal včeraj eno dopisnico na župansvo in se bojim, da so jo naši nasprotniki dobili v roke. Dopisnica je zelo važne vsebine in nas vse kompromitira in se bojim, da ne bodo še odbor NRS aretirali, ker so znali, da sem jaz denar iz drž. posojila porabljal. Če se še kateri drugi aretira, potem pride do velikanske blamaže za nas in za NRS. Do tega ne sme pod nobenim pogojem priti. Miha naj se s Štefanovičem takoj odpelje v Beograd in se mora takoj odlok velikega župana glede razpusla trb. gerentstva takoj ukiniti in Luka mora iti kamor ima za iti. Stran, stran. Včeraj sem pa tudi pisal eno pismo na M. K., katero vsaj tudi upam, da je sprejel, v katerem so vsa navodila, kako se naj zagovarjajo. Treba je to pismo in dopisnico na vsak način najti, sicer nam vsem skupaj trikrat, devetkrat gorje. Če so nasprotniki to dopisnico v roke dobili, jo bodo zagolovo... Treba se z vso silo, s katero razpolagate vsi vkup, vreči na delo, da zberete denarno sredstvo, da omogočite meni ven, da bodem javno nastopil in povedal ono, kar se nekateri, ki vedo... nočejo ali ne upajo povedati. Do danes sem bil že 7 krat zaslisan in bom še najmanj 2 krat. V glavnem se gre, jaz sam sem na svojo roko izdal posojila članom, za katere so vsi vedeli, iz katerega fonda jim posojila dajem. Za gotove podpore je bil sklep, za vse pa ne. Gotovi člani oziroma tisti, ki so potrošili za intervencije, so znali iz katerega fonda sem stroške istih kril. Vedeli so Bogue, Strm., Jav., Velk., Kor., Kolenc, jaz, drugi so pa šele čez čas zvedeli. Gotove račune ozir. denarna nakazila je dovolil odbor, druge sem jaz sam po svojem preudarku plačeval. Spominjati se pa leh svot jaz in odbor ne more. To se naj izjavi. Miha naj one pobotnice, katere sem mu poslal na občino, naj jih pošlje sem na sodišče. Gvidona je treba obveseliti, naj reče Jak. Možina, da je odpisal račun za popravila pisalnega stroja v znesku 140 Din, d ane bo kako kolobocije. Sicer pa naj vsakdo kateri bo aretiran ali kol priča zaslišan, naj pusli račun oz. pobotnico pokazati in vidi svoj podpis na islem naj reče, kar se bo spomnil. Veliko pa nobnemu ni treba govoriti, je boljše za nas vse. Deficita je okroglo 5052 dinarjev, katere svola mene obremenuje kol posojilo. Vseh posojil je z mojim 15.112 dinarjev, na organizacijo pride nekaj

čez 27.888 Din, natančne številke ne vem. Sedaj pa ne upam na noben uspeh, za mojo osebo. Jaz sem prepričan, da pridem še letos pred poroto in da bom nesel najmanj eno leto kazni, ker bo od nasprotnih strank, maščevanje za NRS in to se še jaz bojim, da bodo tudi drugi z mano trpeli. M. mora izjaviti, da je bil volilni fond že 12. do 13. marca popolnoma izčrpan, obljubilo se nam je, da se nam po volitvah nakaže golovo svolo za poravnavo volilnih stroškov. Račun Cokan se je plačal iz fonda in ne iz volilnega, da bo vedel. Za časa volitev sem imel 1500 Din za mesec marec plačan. Za čas od 1. maja do 15. avgusta sem si pa zaračunal dnevnic 100 dinarjev kot odškodnino za zamujeni čas, in to znaša 300 Din in to vsoto sem si jaz izplačal. Vedeli so pa vsi odborniki, da jaz ne bom zastoj delal, ker sem jim to že popreje povedal. Disarka je bila pa potrebna in smo jo radi tega zaposlili 16 tednov s tedensko plačo 400 kron, kar znaša skupno 6400 kron za vso dobo. Jurij Hacin je dobil za dvo-dnevno počevanje v Ljubljano dne 13. marca 1923 šele 20. marca izplačan znesek 960 kron, kar naj izpove; da pa on ni vedel iz katerega fonda sem ga plačal. Mihetu pa, žal, tistih 200 Din, katere mi je vrnil, nisem mogel spraviti sedaj v račun in sem bil lih na ločko. Vsoto 200 Din pa vrnem, kadar bom proš. Moji materi pa naroči... To ne smeš, da mi pozabiš naročiti. Ko sprejmeš to pismo, pojdi takoj k M. v kavarno in daj pismo prečitati, da se bodo znali pripraviti in obravnavati. Znesek 28.000 Din smo si pa samo začasno »izposodili« iz fonda. To je treba tudi pri zaslišanju omeniti. Pošlji mi v trgovskem kuvertu eno malo pismo z znamko, da Ti bom še pisal navodila, katere boš izročil —. Tonetu sem danes pisal in mu piši vse, kar sem tudi Tebi pisal, ker sedaj se ne bodo ustlašili gotovih arelacij, ker jim je Luka dal korajžo, kar bi se preje ne upali tega storiti. Torej pozor! Delajte, za Boga, sicer nas demokralje požro. Pozdravi! Antikrist.

Op. uredn.: Kratice imen si bodo rudarji znali razložiti in tudi komentarja ni treba. Kam gre državno posojilo, je v pismu lepo povedano. Ko so si delili državno posojilo, sta se Štefanovič in Lukan še dobro razumela, torej sta oba za to vedela in tudi oficijelni radikali Lukana niso nedolžni. Da so radikali delali na razbitju Z. R. D., se vidi tudi iz pisma in še marsikaj. Upamo, da bo to pismo marsikomu odprlo oči in da bo tudi g. dr. D. J. spremenil svoje dobro mišljenje o »delavski grupi Štefanoviča« v NRS.

Širite „Strokovno Borbo“!

Vsak zavedni proletarec mora biti naročnik „Strokovne Borbe“.

Dokazi o radikalnih izdajalcih.

(Iz pisem radikalnega voditelja Sunčaja svojemu zaupniku A. Kastelicu v Zagorju).

20. VIII. 1923.

Dragi Tone!

Z velikim veseljem sem sprejel Tvoje ljubezno pismo. Z zanimanjem sem čital novice v NRS. Z nestrpnostjo pričakujem natančnih in ugodnih (za našo del. grupo) poročil. Piši mi toliko kol le moreš, magar cel album. Razume se, da bo v časopisu »Glas Svobode« vse naperjeno proti nam, kol za časa volitev — saj se lahko jeze — če se spomnijo, kje imajo svojo avantgardo »Zvezdo rudarskih delavcev«. Svesl sem si, da sem precej pomagal pri razbitju iste. Dokler imajo s Turjaškim trgom svoje Neodvisnih strok. org., se jim do živega

Napad Zveze industrijcev na pravice delavstva.

Da je jugoslovanski kapitalistični razred v svojem pohlepu po bogastvu brezobziren, je po celem svetu znano. Kadar je v vprašanju dobiček, se ne spoštuje nobenih zakonov, samo da se iz dneva v dan iz stolisočev delavcev črpa in sesa bogastvo in profit. Ponovni dokaz za to nam je dal občni zbor Zveze industrijcev, ki se je vršil dne 28. oktobra 1923 v Ljubljani. Tam je peščica industrijcev sklenila odvzeti delavstvu vse pravice in ga zaslužniti. Tam je general in paša slovenskega vilajeta ing. Milan Suklje (kot tajnik Zveze industrijcev) pokazal vse divjaštvo zblaznelega kapitalista. Z enim mahom hoče razveljaviti celo delavsko zakonodajo in uveljaviti edino svoj ferman, ki ga je že izročil jugoslovanskemu kapitalu. V dokaz tega divjaštva pustimo govoriti lastno njegovo poročilo, ki med drugim pravi:

»Zveza industrijcev je koncem leta 1922 imela 288 članov. V podjetjih teh članov je bilo zaposleno 35.066 delavcev in še več, ker lesna podjetja naznajo samo delavce v industrijskem obratu, izpustijo pa gozdne delavce in kočijaže.«

Torej 288 debelih industrijcev jaha okrog 40 lisoč delavcev in delavk in istočoliko njihovih družin in dece. Tukaj niso upoštevani mali obrtniki, ki izkoriščajo ravno isto število delavcev. Niso upoštevani veleposestniki, ki izkoriščajo še večje število kmetov in njihovih družin. Seveda, da veleposestniki ne zaostajajo niti malo v izkoriščanju delavcev-kmetov, od svojih kolegov industrijcev in zategadelj postaja enolna fronta delavcev in kmetov vse bolj pereče vprašanje. Od bojovne sposobnosti in razredne zavednosti industrijskih delavcev in delavcev-kmetov je odvisno, kako bodo v bodoče industriji in veleposestniki izkoriščali stolisoče industrijskega in vaškega proletariata. To vprašanje imale rešili Vi industrijski delavci in kmetje potom svojih enolnih, razredno zavednih, bojovnih in mogočnih organizacij, ak oniste voljni, da zblazneli kapital mesta in vasi požre še Vaše skelete, ki so Vam ostali.

Gospod Suklje dalje izvaja: »Zveza industrijcev je ob prijaznem sodelovanju rudarskega glavarstva in v tesnem sporazumu s Trboveljsko premogokopno družbo temeljito proučila rudarski zakon. Načrt je v splošnem koncipiran v resnem strokovnem duhu.«

Rudarski delavci! Vaša koža je na prodaj in razmislite, kakšen bo rudarski zakon, ki je izdelan »v lesnem sporazumu s Trboveljsko družbo«.

Zveza industrijcev, sestavni del vladajoče buržuazije, si ni upala na svojem občnem zboru ožigosati korupcijo

režimskega aparata, ki je s svojim birokratizmom povzročil anarhijo v industriji in v celem narodnem gospodarstvu, nego so se ti trebušarji pod vodstvo Sukljeja in Golja vrgli z vso silo na delavskozaščitno zakonodajo, kar nam med drugim priča sledeči odstavek poročila Zveze industrijcev:

»Zveza industrijcev je posvečala posebno pažnjo socialni zakonodaji, ki pomeni težko obremenitev industrije. Razpravljala je o težkem položaju, ki je nastal za industrijo z uveljavljenjem zakona o zaščiti delavstva, zakona o inšpekciji dela ter zakona o zavarovanju delavcev. Ti zakoni so izšli ne glede na naše socialne prilike enostavno brez zaslišanja prizadelih činiteljev. Izročila se je vladi resolucija, ki z vso odločnostjo zahteva, da se brez odloga ti zakoni zamenjajo z novimi. Posebna komisija je izdelala zakon o zaščiti delavstva in ga predložila beograjski industrijski komori, ministrstvu trgovine in industrije ter ministrstvu socialne politike. Anketa od 26. febr. do 1. marca 1923 je izdelala pravilnike in so izšli pravilniki o delavskih zaupnikih, o uređitvi delovnega časa, o prostovoljnem podaljšanju delovnega časa. Zastopnik Zveze industrijcev je dal izjavo, da so ti pravilniki v tej obliki nespremenljivi. Osemurni delavnik naj velja samo tam, kjer to zahteva značaj obrata, za vse ostale obrate pa naj velja 9 uri delavnik razen sezonskih podjetij, kjer je delovni čas že itak 10, 12 in več ur.«

Ali je še kaj bolj podlega od zahteve, da se odpravijo zakoni in pravilniki, ki so že itak v svojem bistvu reakcionarni in so odvzeli delavstvu skoro vse pravice — razen pravice do garanja zaslonj!

Proletarci! Delavci! Delavke!

Vaša zahteva je, da se ti zakoni odpravijo in zamenjajo z novimi, ali ne v duhu Zveze industrijcev, ampak v duhu pravic človeka in njegovih potreb. Ali boste Vi dovolili, da za par debelih trebuhov poginjajo še dalje Vaše družine, ali pa boste odločno nastopili v bran Vaših človeških pravic:

- za 8 urni delavnik,
- za obratne svete,
- za izenačenje plač moških in žensk,
- za ukinjenje nočnega dela,
- za moderno delavsko zaščitno zakonodajo,

čija bremena naj nosijo kapitalisti sami, ker Vi za njihove dobičke žrtvujete svoja življenja?!

Proletarci! Delavci! Delavke!

Dvanajst ura bije, na plan za močne, enolne, razredno zavedne in bojovne organizacije.

KOVINARSKI KOLEDAR za leto 1924

se že dobi. Vezan je v polplatno in s svinčnikom. Vsebina koledarja je zanimiva. - Stane 15 Din.

Rudarji protestirajo in zahtevajo.

V nedeljo 4. novembra so se vršili v Trbovljah, Hrasniku in Rajhenburgu rudarski shodi, prvi po udušeni stavki. Po poročilih referentov so bile sprejete sledeče resolucije:

Rudarji, zbrani na javnem shodu, konstatirajo:

1. Da je bil dvomesečni rud. štrajk posledica mizernega gmočnega stanja rudarjev in da so vsa sumničenja, da ima štrajk politično ali celo komunistično ozadje, ogabna laž, katere so se poslužili golovi eksponenti trb. družbe, da so mogli neovirano preganjati rudarje.

2. Da je atentat na trb. električno centralo in pošiljanje peklenških strojev bilo inscenirano od golove zločinske skupine agentov trb. družbe, ki so hoteli uničiti Z. R. D. in s tem tudi boj celokupnih rudarjev, kar pokazuje celo rezultati trbuzaazijskih sodnih preiskav.

3. Da je bil osemtedenski orjaški štrajk rudarskega proletariata trboveljske družbe le vsled terorja državnih oblasti nasilno udušen, za kar nosi polno odgovornost radikalna stranka.

4. Da je Zveza rudarskih delavcev ves čas stavke pravilno zastopala interese rudarskega delavstva in vedno ravnala v prid rudarskih interesov, dočim je socialpatrijska Unija slov. rudarjev igrala najramolnejšo vlogo s tem, da ni podpirala štrajka, ravnajoč očitno v interesu trb. prem. družbe.

5. Da rudarji kljub nasilno udušeni stavki in kljub terorju ne odnehajo od svojih zahtev in vztrajajo na njih toliko časa, dokler se ne ugone.

6. Na shodu zbrano rudarsko delavstvo protestira proti nezaslišanemu nasilju, ki so ga izvajale oblasti, ko so preprečavale shode, zapirale delavske zaupnike, zaplenjevale časopise, letake, in drugo, imajoč pred očmi interese trboveljskih kapitalistov.

7. Zahtevajo rudarji, da vlada takoj vpostavi komisijo, v kateri bodo tudi zastopniki rudarskih organizacij, ki bo ugotovila, da je trb. družba v stanju po- višati mezde rudarjem, posebno, ko je vlada še med stavko dovolila zvišanje cen premoga.

8. Rudarji odločno zahtevajo, da vse odpuščene delavce trboveljska družba takoj sprejme nazaj v delo in da se rudarje, ki so še v zaporih, takoj izpusti na svobodo.

Končno pozivlja shod, da se vsi rudarji strnejo še močneje v svoji organizaciji »Zvezi rudarskih delavcev« in nadaljujejo borbo, ki se je započela, a še ne nehala.

(Resolucijo o soc. zakonodaji objavimo prihodnjič).

V Trbovljah se je prijavil k besedi tudi predsednik Strokovne komisije Svetek, ki pa ni mogel doseči tega kar je nameraval, t. j. oprati Krušičevo Unijo od štrajkbreherskih grehov. — V Rajhenburgu so pa »Orjunci« poskušali motiti shod. Prišel je celo iz Trbovelj Orjunski delegat in neki rajhenburški inženir je hotel v imenu Orjune braniti trboveljsko prem. družbo.

V nedeljo 9. se vrši prvi shod v Zagorju in tudi po drugih revirjih je zopet oživila Z. R. D. Iz zaporov došli so drugi, kljub temu, da so odpuščeni, pridno sodelujejo. Upamo, da bodo rudarji, ki so zaposleni, uvideli bedo, v kateri se rudarji nahajajo in jim priskočili na pomoč z denarnimi prispevki. živila Z. R. D.!

Živeli preganjani zaupniki Z. R. D.

O konferenci v Brodu na Savi, ki se je vršila v nedeljo 4. novembra in ki je razpravljala o novem rudarskem zakonu, prinesemo poročilo prihodnjič.

RUDARSKI KOLEDAR za leto 1924

je izšel. Stane v polplatno vezan, z bogato, vsestransko vsebino 15 Din.

LISTEK.

Kritični pregled na novo železniško pragmatiko.

Nacionalni železničarji baje s 102 delegatoma, ki so zastopali baje organiziranih 50.000 železničarjev, so zborovali v Beogradu 28. oktobra 1923. leta. Izvolili so si v centralni odbor visoke gospode iz ministrstva saobračaja, radikale in demokrate po političnem prepričanju. 102 delegata, ki so zastopali baje 50.000 organiziranih v nacionalni organizaciji (Zveza Jugoslov. železničarjev) železničarjev, so grmeli zoper novo pragmatiko in konstatirali nje reakcionarnost.

Tedaj pa, na dan 28. oktobra 1923. leta, je ta pragmatika dobila najvišjo sankcijo in postala zakon. In tistih 102 delegata, ki so zastopali baje 50.000 organiziranih nacionalnih železničarjev, z visokimi odborniki vred, so zamolčali in močje.

Zakaj, to kar so skuhal, morajo zdaj jesti.

Mi pa si oglejmo nekoliko podrobneje to jed.

Do novi pragmatiki se razdele vsi uslužbenci na:

A. Uradnike in sicer v 3 kategorije. 1. z visokošolsko izobrazbo. 2. S srednješolsko izobrazbo in 3. s 4 gimnazijskimi razredi ali odgovarjajočo strokovno šolo.

B. Poduradnike.

C. Sluge.

Poduradniki se dele na dve kategoriji. Prva zahteva najmanj 2 razreda srednje šole, druga pa le ljudsko šolo.

V tretjo uradniško kategorijo pridejo tudi nekatere dosežane poduradniške kategorije (poslovodje, progovni mojstri itd.) pod gotovimi pogoji. Enako se tudi pri poduradnikih nadomesti šolska izobrazba s strokovno izobrazbo.

Kakor vidimo, so torej same kategorije, deljenje človeka na razne stopnje. Le sluge imajo samo eno kategorijo.

Sprejemni pogoji so isti kot dosedaj ter je vsak sprejet kot pripravnik. Ko položi vse strokovne izpite, postane po 3 letih, ki so zanj predpisani, začasni uslužbenec. Začasni uslužbenec lahko postane stalen le, ako je dovršil 21. leto, je prost vojaščine ter je že 3 leta začasn. Dosedaj je bilo za to potrebno samo eno leto. K 3 letom začasne stopnje pa še mora imeti od svojega načelnika dobro kvalifikacijo o svojem obnašanju in delu v službi in izven službe. Torej kot vojak, ki je vedno v službi, četudi je »izven« službe. Popolno vzga-

janje klečeplaztva in petolizunstva. Ako dobi začasni »uslužbenec« po treh letih slabo kvalifikacijo, lahko ostane še eno leto, če pa dobi tedaj slabo oceno, je odpuščen iz službe. Prepuščeni so torej ti »začasni« sužnji popolnoma samovoljni načelnika.

Pa nič zato. V Rusiji, pred socialno revolucijo so delali tudi tako. Sedaj se pa čudi buržuazni svet, kako je moglo priti do te socialne revolucije.

Ko postane pripravnik začasen in pozneje stalen, dobiva sledeče prejemke: a) letno plačo, b) položajno plačo, c) stanarino in d) doklade za rodbinske člane.

Veliko je kategorij plač, a pogledimo si jih natančneje.

Letne ali osnovne plače za uradnike so razdeljene na tri kategorije in 10 stopenj:

Stopnja	I. kategorija (visokošolska izobrazba)	II. kategorija (srednješolska izobrazba)	III. kategorija (4 gimnazije)
1.	3.600	3.000	2.700
2.	4.500	3.720	3.300
3.	5.520	4.440	3.900
4.	6.600	5.160	4.500
5.	7.800	5.880	5.100
6.	9.000	6.600	5.700
7.	10.200	7.320	6.300
8.	11.400	8.040	6.900
9.	12.600	8.760	7.500
10.	14.400	10.440	8.580

Tudi letne ali osnovne plače zvaničnikov in služiteljev se dele na 10 stopenj in sicer:

Poduradniki in sluge:

Stopnje	I. kategorija (najmanj 2 razr. srednjih šol)	II. kategorija (ljudska šola)	Sluge
1.	2.400	2.250	2.100
2.	2.880	2.670	2.460
3.	3.360	3.090	2.820
4.	3.840	3.510	3.180
5.	4.320	3.930	3.540
6.	4.800	4.350	3.900
7.	5.280	4.770	4.260
8.	5.760	5.190	4.620
9.	6.240	5.610	4.980
10.	6.960	6.130	5.540

Ko doseže uslužbenec zadnjo stopnjo in še služi dalje, mu pripade še 15% osnovne plače, ki se tudi vračuna v pokojnino. Zadnja stopnja pa se doseže tri leta pred polnoletnim službovanjem (32 ali 26 let službe).

Položajne plače se odredjajo po grupah v katere so uslužbenci uvrščeni. Vsi uslužbenci ene grupe imajo isto položajno plačo, in sicer zopet po kategorijah. Tu ima I. kategorija uradnikov 9 grup, II. kategorija 5 grup in III. kategorija 4 grupe in sicer znašajo plače letno dinarjev:

Ali si že član „Zveze rudarskih delavcev“?

Okrožnica jeseniških kovinarjev.

Da pojasnimo sodrugom zakaj smo izstopili iz Osrednjega Društva Kovinarjev in ustanovili dne 7. oktobra t. l. podružnico »Zveze delavcev in delavk kovinske industrije in obrli Jugoslavije« za Slovenijo v Ljubljani, podajamo tu kratko sliko v dogodkih, ki so se vršili na Jesenicah ob priliki zadnjega meznega gibanja. Reformistična politika Amsterdamske strokovne internacionale, katera se dosledno izvaja s strani »Strokovne komisije za Slovenijo« in »Osrednjega društva kovinarjev« v Ljubljani (na čelu katere stojita glavna funkcijonarja gg. Fr. Svetek in Jože Golmajer) je s tem, da sodeluje z buržuazijo in s tem, da odklanja eno in drugo fronto z revolucionarnim proletariatom, v veliki meri kriva, da se je kapitalizem v 2 povojnih letih konsolidiral tako, da je mogel pričeti z uspešno ofenzivo proti pridobitvam proletarskega razreda, katerega muči in odporno silo cepijo reformisti.

Amsterdamska internacionala, katera uporablja svoja finančna sredstva za ugonobitev revolucionarnega pokreta, daje v to svrhu g. Bračinacu 6000 frankov (od kod izhajajo denarna sredstva je zelo sumljivo). Dalje moramo pred vsem omeniti, da nas taklika naših soc. patrijotov prav nič ne iznenadi, ko čujemo čudne izjave in vidimo dejanja zastopnikov Amsterdamske strok. zveze; Hilferdinga, kako glasuje v Nemčiji za podaljšanje delovnega časa, ali pa gospod ministra K. Tomasa, kateri izjavlja,

da bo proletarijat moral pričeti misliti na to, da bo zahteval znižanje plač, ne pa za povišanja. Da se po smernicah iz Amsterdama ravna tudi Bračinaci, Svetki in Golmajerji smo se uverili tudi na Jesenicah pri meznih pogajanjih, ko je Svetek staval za enkratni nabavni prispevek v višini 20% temeljne plače, kljub temu, da se je zahteva glasila za 40% povišek doklad na temeljne plače. Istega dne po obravnavi pa izjavlja po tem Svetek na konferenci, da ako gredo jeseniški kovinarji v stavko, da jim bo centrala odlegnila vsako finančno in moralno pomoč. Ti podatki in izjave so jasen dokaz, da se gre zastopnikom okrog Amsterdamske internacionale in v isti včlanjenim strok. organizacijam oz. zastopnikom za to, da pomagajo konsolidirati kapitalistično gospodarstvo na račun žuljev proletarijata, kateri živi v največjem pomanjkanju. Pri vsem tem ne smemo prezreti delovanja centr. odbora ODK., ki je na seji sklepal, da se pod nobenim pogojem ne sme dopustiti, da stopijo jeseniški kovinarji v stavko, kar je v profislovju s pravilnikom, v katerem stoji, da ako glasuje 80% delavcev v enem podjetju za stavko, se ista proklamira. To je dokaz, da jim ni svet in nedotakljiv pravilnik od njihove strani, zahtevajo pa od člansva, da ga morajo spoštovati, to se pravi, člani imajo dolžnosti za vplačevanje prispevkov na podlagi pravilnika, pravice oodločanja pa si pridržujemo sami.

(Konec prih.)

vali svoje šludije. Rudarji, ki so iskali dela v Ormožu, so se vrnili, ker je nemogoče tam živeti. Jame skrajno slabe in sam pesek, stanovanja pač jugoslovanska, draginja presega vse meje (slanina kg 240 K, — oblasti, kje ste?), tako da ostane tam pač listi, ki nima ničesar na sebi in ne v sebi. Za to pomanjkuje kvalificiranih delavcev, vsled česar je jama pač popolnoma zmedena. Sodrug, ki ne dobe dela, žive mizerno življenje. Sodrug ostalih industrij, sklicujte profesne shode proti šikaniranju Trboveljske družbe, ki meče ljudi, ki so po 20 in več let življenja pustili v rovih te fašinske družbe, na cesto! Zahtevajte, da se sprejme te ljudi zopet na delo! Pomagajte na ta način sodrugom, ki trpe vsled svojega razrednega prepričanja in so se borili za vse rudarje, za vse proletarce Jugoslavije. Pomagajte vojakom avantgarde jugoslovanskega revolucionarnega proletarijata! Za zmago dela nad kapitalom!

Zagorski špartak.

DOPIS Z JESENIC.

Na demagogijo v »Delavcu« z dne 11. in 25. oktobra t. l. pod naslovi: »Sličice z Jesenic« in »Laži«, smo — akoprav se neradi pečamo z osebnostmi — primorani jeseniškemu širokoustnežu zamašili usta s sledečimi dejstvi:

V prvo označeni številki »Delavca« se očita golovim sodrugom, da so iskali vzroka za razkol pri zadnjem meznem gibanju s tem, da so hujskali na stavko. Konšalirali pa moramo, da je vpricho vseh udeležencev članskega sestanka, ki je bil sklican v svrhu določitve taklike z ozirom na vloženo spomenico nekdo predlagal (kdo? To ve g. dopisun), da naj se prične s pasivno resistenco, nakar je g. dopisun predlagal, da je pred vsem on za to, da se zavzame najskrajnejši boj, t. j. za stavko, kateri predlog je končno bil tudi sprejet. (Pred kraikem pa je ravno isti predlagatelj izjavil na sestanku svojim vernim, da je bil ravno on listi, ki je delal na to, da ni prišlo do stavke.)

Da preidemo dalje, očita isti dopisun v »Delavcu« z dne 25. oktobra našim (ali svojim) sodrugom razredno nezavednost, kvalificirano demagogijo in jih imenuje kot družbico notoričnih opotekačev, ki so bili vzgojeni v predvojnem klerikalnem duhu! Ha! Ha! Gospod Jeram! Ali ste morda imeli ogledalo pred seboj, ko ste ta članek sestavljali? — Dajte drugič vsaj jasno povedati, da velja članek Vam in v Vašem krogu se nahajajočim sodrugom, ki vedno kričijo, da so razredno zavedni socialisti, svoje otroke pa pošiljajo klerikalcem in orjuncem v vzgojo! In kaj, to še ni vse! Tudi notorični opotekači ste skoro vsi do zadnjega, katerim prednjačite ravno Vi, gospod Jeram, ker skačete iz grma v grm kot dolgouhi strahopetec!

Kaj se je že ohladil Vaš razjahani »šimelček«? No, — pa saj vemo, da niste prišli v naše vrste zgolj iz prepričanja, pač pa le vsled tega, ker se Vam je odvezla »felvebeljska šarža«, za kar ste bili hudo užaljeni ter ste računali na to, da napravile v naših delavskih vrstih razkol s svojo »felvebeljsko« izobrazbo in diktaturo. Da snujete razkol tudi v gospodarskih organizacijah, vemo tudi prav dobro, kar boste morda hoteli utajiti, pa ne bo šlo. Mi vemo, da ste inscenirali razkol v strokovni organizaciji ravno Vi, gospod Jeram, ker je bil to tudi Vaš namen, da razbijete, kar se razbiti dá, pa če bi se bili odbori vseh treh kovinarskih podružnic postavili na stališče, da ščitijo pravilnik, bi pa Vi udarili na nasprotno stran, v tem smo lrdno prepričani. Da Vam ne gre za razredni boj proti kapitalu, smo se sedaj uverili, ker Vam gre le za osebno gonjo proti Vam neljubim osebam iz političnih ozirrov, kar je videti v vseh zadnjih številkah in v Vaših dopisih v »Delavcu«. Nadejamo se pa v najkrajšem času, ko zbijete na Jesenicah ves nekdanji enoten delavski pokret, da postane kovinarski proletarijat za vsako razredno akcijo nezmožen, da odrinete nalo v radikalne vrste (kamor sploh spadate s svojim absolutizmom), da tamkaj nadaljujete svoje razdiralno delo, do katerega ste kakor usvarjeni, ter s tem napravite jeseniškemu proletarijatu dvojno uslugo, in sicer na eni strani z razbitjem današnjega radikalnega režima, na drugi strani pa bo jeseniški proletarijat postal zopet enoten ter proti izkoriščajočemu kapitalu boja zmožen. Za danes toliko ter upamo, da se nam ne bo potreba v bodoče več bavili z osebnostmi, v kar smo danes bili primorani, da odgovorimo na osebno oblačenje in izzivanje v »Delavcu« s strani jeseniškega dopisnika.

AKCIJSKI ODBOR JUŽNE ŽELEZNICE ZA ZAŠČITO INTERESOV OSOBYA JUŽ. ŽEL.

nam je poslal kopijo dopisa konzulata Češkoslovaške republike:

Konzulat Republike Češkoslovaške v Ljubljani si Vam dovoljuje naznaniti, da smo zopet intervenirali v Vaši zadevi, in sicer tokrat pri gospodu generalnem ravnatelju Deroku. Vprašali smo ga, kaj namerava vlada sedaj po poddržavljenju juž. žel. napraviti s personalom, ki je pristojen v češkoslovaško republiko. Gosp. generalni ravnatelj Deroku je odgovoril, da je po rimskem dogovoru potrebno, da podajo vsi uradniki, poduradniki in uslužbenci bivše juž. žel., ki niso jugoslovanski državljani — torej tudi državljani češkoslovaške republike — pismeno izjavo, da so pripravljani zaprositi za jugoslovansko državljanstvo, kadar bo to mogoče, in sicer po odobritvi novega državljan-

Dopisi.

Zagorje. Včeraj se je vršil shod Arhove Unije, ki je povsem propadel. Bilo je vseh okrog 30, a večina je bila naša. Arh, ki misli, da smo že z vsem terorjem poraženi, izrablja ta položaj, ki ga je ustvaril »Zakon o zaščiti države« in skuša priti s svojim majčkinim čolničkom iz blata, kamor so zavozili s svojim reformističnim, denuncijantskim poslom. Nedeljski shod je dokazal, da rudarji vedo, da si oni v kritičnem trenutku niso upali podpisati zahteve rudarjev in so s tem položili prvi temelji k razpadu štrajka. S svojim denuncijantskim poslom med štrajkom in po štrajku pa so se popolnoma uničili. Zagorski proletarijat je bil in bo razrednobojeven in se bo vedno organiziral v razrednobojevo organizacijo in to je Zveza rud. delavcev, ki je vodila ogromen boj, ki je bil le z najhujšim terorjem zatrt! — V pelek, 26. t. m. sta se vrnila iz lilijskih zaporov ss. Weinberger in Mile Klopčič. Vse ovadbe so bile ničeve in po mnenju sodišča samega

popolnoma brezmiselno sestavljene, ker se govori v njih o samih sencah. Očividno so bili naščuvani naši »dinstilbi« orožniki od koga. Od Trboveljske, pa mogoče tudi od Arhiča, ki je promeniral v večerih večkrat pod kostanji z Jeršekom. Dejstvo pa je, da so socialdemokratski ostanki pričali povsod in vedno proti arefiranim sodrugom. In ker ne vedo, da je to denuncijantstvo, pa gredo in tožijo naše sodruge na buržuaznih sodiščih, češ nas zmerjajo z denuncijanti. Le mirno in trezno glavno: zaslužili ste si s popolno pravico ta naslov! Zdaj ga le nosite! — Na dan, ko so izpustili s. Mila iz zaporov, je dobil iz zagorske žandarmerije Jeršek & Žebre novo ovadbo: Omenjeni je pred 3 dnevi pisal letake po Zagorju. A on je bil v zaporu. Jerška je najbrže oprijel kak »Julrov« Lucifer, da vidi same sence, ki vrše atentate in same duhove, ki pišejo letake. Nekaj luciferskega so ti komunisti, kaj ne? — V nedeljo je bil izpuščen tudi s. Franc Klopčič! Kakor so mnogi rudarji bili odpuščeni, sta tudi brača Klopčič onemogočena nadalje-

Grupa	I. kategorija (z visokošolsko izobrazbo)	II. kategorija (s srednješolsko izobrazbo)	III. kategorija (4 gimnazije)
1.	48.000	6.600	4.200
2.	42.000	4.800	3.000
3.	36.000	3.600	2.400
4.	12.000	2.640	1.680
5.	9.000	1.920	—
6.	7.200	—	—
7.	5.400	—	—
8.	4.200	—	—
9.	3.000	—	—

Poduradniki imajo: I. kategorija 4 grupe in II. kategorija 3 grupe. Sluge pa 2 grupi in sicer:

Grupa	Poduradniki		Sluge
	I. kategorija (najmanj 2 gim.)	II. kategorija (ljudska šola)	
1.	1920	1440	1200
2.	1440	960	720
3.	960	840	—
4.	600	—	—

Stanarina.

Redovna stanarina uradnikov 1., 2. in 3. grupe I. kategorije je 3600 Din. Za ostale uradnike pa je:

	I. kateg.	II. kateg.	III. kateg.
prvih 6 let . . .	1800	1200	1020
nadaljnjih 9 let	2100	1500	1200
nadalje . . .	2700	1800	1500

Poduradniki in sluge dobe:

Poduradniki		Sluge
I. kateg. in II. kateg.		
prvih 15 let . . .	1020	900
po 15 letih nadalje	1200	1020

Zelo pa se spremene rodbinske doklade v škodo uslužbencev. Tako sploh popolnoma odpade doklada za ženo, ki je znašala dosedaj mesečno 150 Din, ali letno 1800 Din.

Enako se tudi zelo reducirajo doklade za otroke. Dosedaj se je dobilo za otroka na mesec 150 Din ali letno 1800 Din. Po novi pragmatiki pa se dobi za vsakega otroka:

Do 6 let 360 Din na leto (dosedaj 1800), od 6 let do 12 let 600 Din na leto in dalje 960 Din na leto.

Tako bodo dobili po tej pragmatiki le samci in še par drugih nekaj dinarjev več, vsi ostali pa bodo dobili manj. V slučaju, da ostanejo iste draginjske doklade, kot so navedene v pragmatiki (čuje se, da bodo še te na ¼ zmanjšane) bi dobil n. pr. sluga z 10 let službe s 5 otroci:

Po novem na leto		Dobival po starem	
Osnovna plača	Din 2820		Din 1200
stanarina	900	(20% od plače)	240
za ženo	—	za ženo in	—
za 5 otrok	—	5 otrok	10.800
ako so 5 pod 6 letom	1080		
ako sta 2 nad 6 letom	1200		
položajna plača	720	Skupaj torej	—
Skupaj torej na leto	Din 6720	na leto	Din 12.240

Dobi torej letno 5.520 Din manj nego dosedaj.

Tako izgleda dobrota, ki jo hvalijo sih.

In 50.000 organiziranih železničarjev v nacionalni organizaciji (Z. J. Z.) je po svojih 102 delegatih (saj lako so poročali buržoazni listi) izvolilo v centralni odbor uradnike iz ministrstva saobračaja. Najbrž v zahvalo za dobroto.

(Dalje prih.)

BREZPLAČNO

k „Železničarskemu koledarju“ za leto 1924 je priloga „Izveček iz nove železničarske pragmatike in nje kritika“.

V posebni brošuri podajamo v poljudni in lahko razumljivi razlagi važne določbe nove železničarske pragmatike, kakor: razvrščanje po kategorijah in stopnjah. Plače. Napredovanje. Službena trajnost. Odpust. Pokojnina. Disciplina in drugi predpisi itd.

Kdor kupi »Železničarski koledar«, dobi to brošuro kot prilogo

BREZPLAČNO

Kdor pa hoče samo brošurico, pa jo dobi za 5 dinarjev.

Sodrug železničarji! Naročite takoj »Železničarski koledar« za leto 1924. Stane z bogato, vsestransko vsebino in z vložnim praznim papirjem, vezan v platno 15.— dinarjev.

Plačaj takoj članarino svoji strokovni organizaciji!

skega zakona in kadar bo vladi v Beogradu mogoče take prošnje reševati. Silvar dogovora med vladama Češkoslovaške in Jugoslavije bo, da bo češkoslovaška vlada brez težko izločila prosilce iz svoje zveze.

Ni treba dvomiti, da bi se take prošnje s strani češkoslovaške vlade ne rešile ugodno.

Dajemo Vam to na znanje in Vas prosimo, da obvestite o tem nemudoma vse češkoslovaške državljane v službi južne železnice, da bi takoj podali zadevno izjavo.

O tem smo istočasno obvestili: 1. Ministarstvo zunanjih zadev Č. S. R. sek. cija III./2 v Pragi,

2. Poslaništvo Č. S. R. v Beogradu,
3. Češkoslovaško obec v Ljubljani,
4. Klub Čehov v Mariboru.

Generalni konzul: Dr. Beneš s. r.
Priobčujemo v vednost vsem železničarjem, ki še niso državljani SHS.

ZAHVALA.

V moji dolgotrajni boleznini sem prejel od Neodv. Strok. Žel. Organizacije, podružnica Ljubljana I., podporo v znesku 200 Din, za kar se tem polom zahvaljujem!

Franc Pungercar.

Usnjariji, ne polujite v Karlovac, kjer so usnjariji stopili v stavko.

O bednem stanju brivskih pomočnikov v Splitu poroča R. Š. v Zagrebu, ki pravi, da je brivska zadruga pričela silno napadati 8 urni delavnik ter da uvaja v brivnice 10 urni delavni čas. Odpravili se hoče nadalje kolektivne pogodbe in nedeljski odmor. Na 20 brivskih pomočnikov pride 32 učencev, ki morajo delati cel dan v brivnici, pred delom in po delu pa še gospodinji pomagali v kuhinji in doma. Organizacija se je zopet pričela oživljati, ker pomočniki spoznavajo, da se brez organizacije ne morejo upreti mojstrskim zahtevam.

Usnjariji v Zagrebu pri firmi Frković i drug in v Veliki Kikindi so pred štrajkom. Ne polujite doli.

Krojači v Brodu na Savi slatkajo. V Zagrebu se krojači — konfekcioneri nahajajo v mezdnem gibanju.

Lesni delavci naj ne potujejo v Osijek, Zagreb in Mitrovico, kjer se vodi mezdno gibanje.

Rudarji iz Hrasnika, ki so odšli v Francijo, pozdravljajo vse sodruge. Naslov je Gričar Filip, Rue de Vissoni N. 29 Solamines P. I. C. France—Nord.

Dobili smo poročilo, da je 28. oktobra 1923 bila olvorjena pisarna centrale Z. R. D. v Trbovljah, katero so orožniki med stavko zapečalili.

S. Marcel Žorga je bil na obravnavi 29. oktobra v Mariboru obsojen na 6 mesecev srogega zapora. Priziv vložen. Več prihodnjic.

Kovinarska stroka.

V nedeljo 28. in 29. oktobra 1923 se je vršila plenarna seja Saveza radnika metalne industrije in obrli Jugoslavije, na kateri je bilo zastopanih 27 podružnic.

Na tej plenarni seji se je razpravljalo o združenju vsega kovinarskega proletarijata Jugoslavije in v bodočih nalogah njihovega dela za pospešitev akcij napram kapitalistični ofenzivi, katere odpravlja razne socialne pridobitve in za ščitenje osemurnega dela.

Na plenarni seji je bil tudi naš delegat Zveze del. in delavk kovinske industrije in obrli Jugoslavije za Slovenijo v Ljubljani, s. Verge, kateri je pozdravil enolno organizacijo kovinarskega proletarijata Jugoslavije in podal poročilo o kovinarskem gibanju razredno ozavednih strok. organizacij Slovenije in obžaloval, da še ni kovinarski proletarijat ujedinen in da je 80% vsega delavstva, kateri se še nahaja izven razredno zavdnih strok. organizacij.

Nato so se sprejeli razni predlogi za pospešitev organizacij ter da se gre na delo, da se spravi vse one v organizacijo, kateri še niso med nami in da se čimprej mogoče stvori enolna falanga vsega kovinarskega proletarijata Jugoslavije.

Kovinarji.

Naš centralni organ »Organizovani Radnik« objavlja v svoji 84. št. pregled dohodkov in izdatkov »Saveza radnika metalne industrije in obrli Jugoslavije«, iz katerega je razvidno, da ima ta organizacija v Srbiji in Hrvaški 27 podružnic. Od 1. marca do 30. septembra t. l. je imela kovinarska organizacija skupno 225.974 Din 15 p dohodkov in izdatkov pa 103.071 Din 91 p. — Dne 28. in 29. oktobra se je vršila plenarna seja v Beogradu, na katero je bil poslan tudi delegat iz Slovenije. Članov je doslej že preko 3000. O sklepih plenarne seje bomo poročali, ko se vrne delegat iz Beograda.

Sekcija električarjev v kovinarski organizaciji v Beogradu se je preselila v kafanu »Vojvoda«, Cara Dušana ulica br. 140.

V Brodu na Savi je položaj tamošnjih kovinarjev neznošen. Zato odsvetujemo vsakomur iskali dela v Brodu, posebno opozarjamo sodruge, da ne nasedajo praznim obljubam agentov, ki vabijo kovinarje v Brod.

Sodruzi, zbirajte povsod za žrtve belega terorja v revirjih Trboveljske družbe.

Razno.

Beogradska »Republika« poroča: Leta 1919 je neka francoska družba kupila za 20 milijonov frankov del Hiršove železnice v Makedoniji. Leta 1913 pa je radikalni minister dobil od radikalne vlade dovoljenje, da sme v imenu vlade kupiti isli del železnice za 145 milijonov frankov. Pri tej kupčiji je »mešetar« radikalec Praporčelović »zaslužil« 3 milijone frankov (15 milijonov dinarjev) in ogromne svote tudi radikalni ministri. Za celo »kupčijo« pa sloji znani Pašičev sin Rade, katerega v Beogradu poznajo bolj po imenu Krade Pašić. — Ali sedaj veste zakaj povišujejo davke?

Vukovarski Delavski Dom bo 30. decembra t. l. prodan. Ko nekemu radikalnemu advokatu ni uspelo, da bi kupil upravni odbor in ga pridobil za prodajo, je radikalni policijski komisar napisal denunciacijo, da zadruga podpira protidržavno propagando in je zahteval, da se Delavski Dom prodaja. Rekurzi niso pomagali in 30. decembra t. l. bodo prodajali Vukovarski Delavski Dom, v katerem se je leta 1920 vršil kongres komunistične stranke. Buržuazija trdi, da je privačna lastnina »sveta in nedotakljiva«, vidi se pa, da nedotakljivost traja samo toliko časa, dokler je privačna svojina v rokah buržuazije.

S. Pavle Pavlovič je bil 27. oktobra v Beogradu aretiran. Obsojen je na 30 dni zapora, ker je brez polnega lista šel na III. kongres komunistične internacionale, sodišče ga bo brez dvoma obsodilo, tako kakor vse ostale člane izvrševalnega odbora KSJ, ki so bili izvoljeni na vukovarskem kongresu.

Oklic!

Vsem članom ljubljanskih podružnic Neodv. Strok. železn. organizacije!

Železničarska pragmatika je sankcionirana. Da pa bomo dobro informirani o nji in da nam bo dobro znano, kaj nam ona nudi, oziroma, kaj nam je vzela, je podpisano društveno vodstvo sklenilo prirediti štiri predavanja-diskuzije o pragmatiki.

Prvo predavanje se bo vršilo v četrtek, 8. novembra ob pol 8. uri zvečer v društvenih prostorih Delavskega Doma. Na tem predavanju se bo vsak, kdor se zanima, poučil vsestransko o novi pragmatiki in o plačah. Drugo predavanje si pa določimo v četrtek na prvem predavanju.

Izdali smo pole, na katere se naj vsak, ki bo posejal ta predavanja, podpiše. Zaupnikov pa je naravnost dolžnost, da se podpišejo in da posetijo ta predavanja.

Ta predavanja-diskuzije bomo potem organizirali tudi po izvenljubljanskih podružnicah NSZO.

Ljubljana, dne 3. novembra 1923.

S sodruziim pozdravom

Društveno vodstvo neodv. strok. železničarske organizacije za Slovenijo v Ljubljani.

Izvlaček

iz nove železničarske pragmatike

je kot posebna brošurica priložena k »Železničarskemu koledarju« za leto 1924 in sicer brezplačno.

Železničarji, naročite si takoj koledar.

Stane 15 Din.

Iz neodvisnih strokovnih organizacij.

Občinski delavci.

Ljubljana. Tudi občinski delavci imamo strok. organizacijo, katere se je v kratkem času zelo lepo razvila, kljub temu, da imamo tudi mi med seboj razne razdirače, katerim ni organizacija nič kaj povolji. Med temi se najbolj odlikuje bivši obral. zaupnik Stefan Planinc, kateri je poznal našo organizacijo samo toliko časa, dokler se niso povišale plače, potem mu je bila organizacija zadnja briga in je pričel ruvariti še med drugimi zaupniki in sodrugi, da naj nikar ne plačujejo organizacije, ker jim to nič ne koristi. Temu se je pridružil tudi enako vreden bratec Jakob Grum, kateri preživlja vse dneve v vinjenosti in zmerja zaupnike z raznimi priimki, da s tem razburja vse svoje sodelavce in da se vsa javnost zgraža nad njim.

Vprašamo cešno mesno nadzorstvo, ali bo to še dolgo časa trpelo in ako ni delovni red za vse en in isti, da se dela izjeme. Upamo, da cestno mesno nadzorstvo vendar enkrat ukrene potrebno, da se pri delu rabi le trezno delavstvo, ne razne vinjene kleče-plazce in razdirače del. strok. organizacij.

Končno se moramo dotakniti tudi mestnih voznikov (hlapcev), kateri so vsled svoje nezavednosti zapustili organizacijo, ter jim polagamo na srce, da spregledajo napako in se zopet oprimejo svojih organizacij, katere edine so zmogne zboljšati gmojni polžaj delavstva.

Sodruzi, vsi na delo, da pripeljemo še one sodruge in sodelavce v organizacijo, katerih še danes ni med nami.

Naj živi razredno zavedna strokovna organizacija mestnih delavcev!

Iz Niša nam sporočajo, da vlada med usnjariji velika brezposelnost in da naj sodruzi ne potujejo doli, preden nimajo od organizacije obvestila, da bodo dobili delo. Enako je v Ulčah. V Prilepu in Veliki Kikindi pa so usnjariji v mezdnem gibanju.

Centrala Saveza radnika metalne industrije v Beogradu se je preselila v hotel »Royal«, Sarajevska ulica 67. — Številka telefona ostane ista: 1264.

Naš centralni organ »Organizovani Radnik« je beograjska policija zaplenila (85. štev.), ker je pisal o imenovanju 75 novih generalov. Sodišče pa je zaplenbo razveljavilo. »O. R.« pravi v omenjenem članku, da je radikalna vlada po dragih monarhističnih svečanostih ob priliki krsta prestolonaslednika osrečila narod s 75 novimi generali, ker si vlada misli, da je boljše zasukati si položaj z vojaško silo, kot pa ugoditi nezadovoljnemu ljudstvu z zahtevanimi reformami.

S kongresa krojaških pomočnikov v Sloveniji.

Dne 21. oktobra se je vršil v Ljubljani kongres krojaških pomočnikov Slovenije (pripadajo Strokovni komisiji), katerega se je udeležil tudi s. Stanković iz Beograda kot zastopnik Saveza oblačilne industrije Jugoslavije (ki pripada kot mi C. R. S. O. J.).

Krojaški pomočniki Slovenije imajo vsega štiri podružnice z 268 člani. Premoženo organizacije znaša 56.000 Din. Letašnja sezono ne mislijo izvesti nobenega mezdne gibanja, ker je organizacija preslaba. Vseh krojaških pomočnikov je okoli 1500. Plače in tarife so vsled tega za 100% nižje kot v Zagrebu, kjer imajo najnižje tarife v ujedinenem neodvisnem Savezu. Zoper potrebno ujedinenje slovenskih krojačev z južnimi sodrugi je nastopil v imenu

Strokovne komisije znani Svetek, ki je predlagal celo neko čudno resolucijo, da bo Strokovna komisija pomagala vzpostavljati krojaške organizacije, če bodo poleg te organizacije tudi obračune pošiljale Strokovni komisiji. Delegati, neinformirani o dejanskem položaju, so seveda sprejeli Svetkovo resolucijo proti ujedinenju.

Naš Savez oblačilne industrije ima dosedaj 40 podružnic s 3000 člani. Premožena ima organizacija 131.319 Din. Od ustanovitve pa do danes, torej v 36 mesecih, je Savez vodil 104 mezdna gibanja in tarifo mezd zvišal za povprečno 161%. Od 104 mezdnih gibanj je bilo 99 zaključenih z uspehom, 5 pa brez uspeha. Vsled stavke je bilo izgubljenih 42.657 delavnih dni, stavkovne podpore je bilo izdane 90.946 Din.

Medtem, ko je naš Savez oblačilne industrije bil organizacija, ki je vodila borbo za obrambo delavskih interesov, je Strokovna komisija s Svetkom in Urašnikom napela vse sile, da prepreči ujedinenje, ki bi bilo v korist slovenskih krojaških pomočnikov. Toda krojaški pomočniki Slovenije bodo spregledali in kmalu uvideli, da je njihova rešitev le v ujedinenju s Savezom oblačilne industrije, ki je sposoben in ki hoče, da se bori za zboljšanje položaja krojaških pomočnikov.

Krojači.

Štrajk krojaških pomočnikov v Loznici, ki je trajal dva meseca, je bil zaključen 18. oktobra s popolnim uspehom za pomočnike.

Živilski delavci.

V Valjevu so se živilski delavci dobro organizirali in 11. oktobra so slavili svoje zahteve, na katere so mojstri 18. oktobra morali pristati, ker bi v nasprotnem slučaju izbruhnila stavka, na katero so se živilski delavci dobro pripravili. Važne so poleg materialne strani sledeče pridobitve: 1. mojstri smejo sprejeti v delo samo one pomočnike, katere jim pošlje organizacija. 2. Spori se rešujejo le z organizacijo. 3. Minimalna plača za mlajše pomočnike se je določila poleg prostega stanovanja in hrane na 300 Din. Starejše pomočnike se plačuje več po sposobnosti. 4. Prvi majnik je praznik. 5. Mojstri morajo preskrbeti pomočnikom udobno stanovanje in jim dajati dobro hrano. Od 21 delodajalcev je te pogoje podpisalo 18 mojstrov. Ostale tri pa pomočniki bojkotirajo.

Lesni delavci.

Na parni žagi v Plaškem (Hrvaško) so delavci stavkali. Na zaupnike, ki so bili poslani na pogajanja, sta ravnatelj in poslovodja iz zasede streljala in trojico ubila, štiri pa težko ranila. Orožniki so bili priče tega zverstva. Organ NDSJ Hrvaške »Borba« objavlja ta slučaj in zahteva, da se objavi rezultat preiskave, ker se neki gospodje trudijo, da bi ta morilca sodišče oprostilo. »Borba« pravi: Če teh zločincev ne bo sodišče sodilo, ju bodo sodili delavci sami.

Krekičev »Savez« in njegov list »Železničar«, ki je dosledno lagal in naravnost obratno pisal o vsem, kakor je bilo v resnici, preneha izhajati. S tem je tudi konec razdiralne organizacije, ki ji je bilo ime »Savez železničara Jugoslavije«.

Profesini shod proti ukinitvi ministrstva za socialno politiko se je vršil v Zagrebu 28. oktobra v Olimp kinu.

Lasnik: Zveza Neodvisnih Strokovnih organizacij za Slovenijo. Odgovorni urednik: Vergel Anton. Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.